

حقوق و تکالیف مردم در محله

در این نوشتار سعی بر آن است که حقوق و تکالیف مردم (شهروندان) در محله بررسی شود. برای این منظور ابتدا محله را تعریف می‌کنیم. اگر بخواهیم تعریفی ساده از محله داشته باشیم می‌توان گفت محله مجموعه‌ای از خانه‌های مجاور هم در یک فضای جغرافیایی خاص است. به‌طور کلی حقوق مردم در محله را می‌توان شامل موارد زیر دانست که در هر مورد به شرح و توضیح آن خواهیم پرداخت.

ایجاد امنیت پایدار

بعد از خوراک و پوشاک و مسکن می‌توان امنیت را از ضروریات زندگی عنوان کرد. امنیت مردم در محله را اینگونه می‌توان توصیف نمود: تدارک سلامت افراد جامعه در مقابل اقدامات خشونت‌آمیز و رفع دغدغه‌های ذهنی (احساس عدم امنیت) شهروندان. یکی از اولین و مهم‌ترین حقوق مردم (شهروندان) در محله (یا شهر یا منطقه مورد سکونت) وجود یک امنیت پایدار است به‌طوری‌که مردم بتوانند به راحتی در محله حضور یابند و به دنبال تامین نیازهای معیشتی و فرهنگی و آموزشی و ... خود و خانواده خود باشند و در سطح جامعه به منظور رفع احتیاجات مادی و معنوی آمد و شد نمایند. همچنین امنیت مسکن و منازل نیز به منظور احساس آرامش در زندگی عادی و خانوادگی شهروندان مد نظر است.

حفظ سلامت و پیشگیری از بیماری‌ها در محله

بی‌شک زمانیکه عده‌ی زیادی از مردم در یک ناحیه تجمع یافته و زندگی می‌نمایند مبحث مهمی به نام سلامت مطرح می‌شود. یکی دیگر از حقوق شهروندان در محله انجام اعمالی است که سلامت مردم را تضمین می‌نماید. به عنوان مثال یکی از این موارد مهم که با سلامت شهروندان به طور مستقیم در ارتباط است نظافت و بهداشت محله است. جمع کردن زباله‌ها و انتقال آن‌ها به خارج از فضای شهری و معدوم نمودن آن‌ها. هدایت فاضلاب‌های تولید شده در شهر به نقاط خارج از شهر (با ساخت و حفظ و نگهداری تجهیزات و زیرساخت‌هایی که به این منظور در نظر گرفته می‌شود از جمله شبکه‌های زیرزمینی فاضلاب)، پاک نمودن آب راه‌ها از اشیاء و زباله‌ها و پسماندهای احتمالی به منظور جلوگیری از جمع شدن و ماندن آب در جوی‌ها که اصلی‌ترین مکان برای رشد و نمو حشرات و بویژه مگس و پشه است. ضمن این که همه‌ی این موارد موجب می‌شود جمعیت حیوانات و حشرات موذی مثل موش و سوسک که بیماری‌زا و عوامل آلودگی هستند از سطح شهر پاک شود. همچنین از دیگر حقوق شهروندان در حوزه بهداشت و سلامت می‌توان به ایجاد درمانگاه‌ها و مراکز بهداشتی اشاره نمود. دسترسی محلی به این اماکن برای درمان سریعتر و به خصوص در مواردی که فوریت‌های پزشکی مطرح است و باید در کمترین زمان مصدومین و بیماران به نقاط درمانی انتقال یابند بسیار حائز اهمیت است.

جلوگیری از چاقی: چاقی موضوع مهمی است که امروزه اثبات شده رابطه‌ی مستقیمی با بیماری‌هایی همچون بیماری‌های قلبی و انواع سرطان و بیماری‌های غدد درون ریز و ... دارد. با گسترش شهرنشینی و تغییر سبک زندگی مردم و کم‌تحرکی و استفاده‌ی بیشتر از غذاهای چرب و سرخ‌کردنی و همین‌طور فست‌فودها مشکل بزرگی در جوامع امروزی به وجود آمده که پیشگیری و ریشه کن کردن آن نیاز به فرهنگ‌سازی دارد. یکی دیگر از حقوق شهروندان که در این زمینه می‌توان به آن اشاره نمود ایجاد فضاهای عمومی جهت ورزش است همانند پارک‌ها و فضاهای سبز بطوریکه در دسترسی محلی باشد و مردم در محله بتوانند به سهولت از آن استفاده نمایند. ایجاد فضاهای سبز و همچنین در دسترس عموم قرار دادن وسایل ورزشی از عواملی است که می‌تواند از شیوع چاقی در مردم جلوگیری کند.

ایجاد پایگاه‌های فرهنگی - ورزشی - هنری

وجود فضاهایی به منظور فعالیت‌های فرهنگی هنری و ورزشی را می‌توان از حقوق دیگر شهروندان در محله دانست. اوقات فراغت و همچنین فعالیت‌های ضمن تحصیل و ضمن کار زمینه ساز رشد و شکوفایی در نوجوانان و جوانان و همچنین پویایی در سایر افراد محله است. مساجد و سراهای محله و کتابخانه و باشگاه‌های ورزشی در رسیدن به هدف شهروند پویا و سالم لازم هستند. شهروندان و مردم محله نیازمند فضاهایی هستند تا بتوانند نیازهای معنوی خود را که آموزه‌های دینی و پرورشی است در آن محل تقویت کرده و استعدادهای خود را شناخته و در رشد و شکوفایی آن تلاش نمایند.

حمل و نقل و ترافیک محله

امروزه وسیله‌ی نقلیه جزئی جدا نشدنی از زندگی شهری است. از دیگر حقوقی که می‌توان برای مردم محله در نظر گرفت معابر و فضاهای مورد نظر برای رفت و آمد است. به طوریکه این جزء جدانشدنی تبدیل به یک معضل نشود و بتوان از آن بعنوان یک وسیله‌ی مطلوب برای زندگی بهتر استفاده کرد. حال باید به این موضوع پرداخت که تکالیف و وظایف مردم در قبال خدماتی که تحت عنوان حقوق شهروندی به آنان خدمت‌رسانی می‌شود چیست. تمامی مواردی که به عنوان حقوق مردم محلی در نظر گرفته و بررسی شد می‌توان به عنوان تکلیف و وظیفه نیز به آن اشاره نمود.

حفظ پاکیزگی محله

هر شهروند موظف است در حفظ پاکیزگی محله خود بکوشد. نریختن زباله و همکاری با افرادی که در راستای پاک‌سازی فعالیت می‌کنند و همچنین رعایت نکات بهداشت عمومی از جمله این وظایف است. این نکته را باید همواره یادآوری نمود که ایجاد آلودگی‌ها در درجه اول به خود ما آسیب می‌رساند. اگر در محله مورد سکونت و یا محل کار و ... نظافت فردی و جمعی رعایت نشود آلودگی و بیماری‌هایی که توسط حشرات موذی و جانوران فرصت‌طلب ایجاد شده و منتقل می‌شوند گریبان همه را خواهد گرفت.

حفظ ایمنی در محله

هر شهروند موظف است ایمنی خود و سایر افراد را در نظر داشته و تمام اعمال و برنامه‌های خود را در این راستا قرار دهد. به عنوان مثال ساخت و ساز یا تخریب و تعمیر و ... باید به طوری صورت گیرد که ایمنی مردم و همسایه‌ها در محله تامین شود و موجب آسیب و خسارت به دیگران نشود. یا در مثالی دیگر می‌توان به رعایت نکاتی اشاره نمود که موجب تخریب معابر شده و خسارت‌های جانی و مالی به دیگران وارد می‌سازد. با توجه با مطالبی که ذکر شد می‌توان به این دیدگاه و این نتیجه رسید که برخورداری از حقوق شهروندی منوط به رعایت وظایف شهروندی است. زندگی شهری زمانی با کیفیت بالا تداوم می‌یابد که شهروندان از حالت منفعل به شهروند فعال ارتقا یابند و با مشارکت و همکاری این شهروندان فعال دست در دست مسئولین و نهادها داده و در ساختن شهری زیبا و امن و با کیفیت بکوشند.